

ÅRSRAPPORT 2016

AKUTTOVERNATNING FOR FATTIGE TILREISENDE I OSLO

INNHold

1. BAKGRUNN	3
2. OM TILTAKET	3
3. OVERNATTINGSLOKALER	4
4. RESSURSER - MILJØARBEIDERE OG FRIVILLIGE	4
5. DRIFT	5
6. STATISTIKK - INNSJEKING	5
7. STATISTIKK - AVVISNING	6
8. MÅLGRUPPE/GEOGRAFISK OMRÅDE	7
9. STATISTIKK GJESTER PR. LAND 2015-2016	8
10. SATSINGSOMRÅDE 2017	9
11. FINANSIERING	9
12. EVALUERING	9
13. KONTAKTPERSON	9

1. BAKGRUNN

Røde Kors er verdens største humanitære organisasjon og den nasjonale organisasjonen ble stiftet i Norge i 1865. Norges Røde Kors har omkring 40.000 frivillige, sentraladministrasjon i Oslo, 19 distriktskontorer og omkring 400 lokalforeninger.

Røde Kors' humanitære virksomhet er fundert på de syv grunnprinsipper, som sikrer Røde Kors nødvendig tilgang til sårbare grupper over hele verden:

HUMANITET – UPARTISKHET – NØYTRALITET – UAVHENGIGHET – FRIVILLIGHET – ENHET – UNIVERSALITET

Oslo Røde Kors og Kirkens Bymisjon startet i juni 2013 et samarbeid om å etablere et tilbud om Akuttovernatting for fattige tilreisende i Oslo, som skulle gi et trygt og varmt sted å overnatte. Bakgrunnen for etableringen var et økende antall fattige tilreisende i Oslo, samt manglende tilbud fra det offentlige.

Tiltaket springer ut fra Røde Kors' mandat om å «avdekke, hindre og lindre nød», samt Kirkens Bymisjons oppdrag om å avdekke, lindre og forandre, med visjonen om at mennesker i byen skal erfare respekt, rettferdighet og omsorg.

Organisasjonene har fått tilskudd fra Justis- og beredskapsdepartementets tilskuddsordning for humanitære tiltak rettet mot EØS-borgere som kommer til Norge for å tigge. Fra 2016 har driften ved de to organisasjonene hatt separate budsjetter. Det har vært viktig for organisasjonene å opprettholde lik standard, inntaksprosedyrer, åpningstider, drift, regelverk og karanteneordninger.

Tilbudet er i dag fordelt mellom de to organisasjonene slik:

- Oslo Røde Kors gir tilbudet til menn
- Kirkens Bymisjon gir tilbudet til kvinner

Barnevernet ivaretar de få under 18 år som oppsøker tilbudet. I disse tilfellene har Akuttovernattingen fått god støtte fra barneverket i Oslo, som har vært behjelpelig på telefon og personlig oppmøte.

Oslo kommune har i samarbeid med Frelsesarméen tiltaket «Vinterovernatting- tak over hodet» som er åpent ved føyte -10° C eller kaldere, som tilbys personer uten lovlig opphold og/eller sosiale rettigheter i Norge. Helseetaten ved avdeling for psykososiale tjenester, seksjon Sosial og ambulansetjeneste har ansvar for den løpende vurderingen og gjennomføringen av tiltaket i henhold til gjeldende retningslinjer og i samråd med kommuneoverlegen.

2. OM TILTAKET

Oslo Røde Kors driver i dag akutteovernattingstilbud med soveplass til 50 mannlige gjester i leide lokaler i Misjonskirken på Majorstua og er daglig åpent fra kl. 22.00 – 07.30, 365 dager i året.

Det er nøktern standard, bestående av feltsenger i kirkerommet, for overnatting innendørs i trygge, varme omgivelser, med en symbolsk egenandel pr. pers. pålydende kr. 15,- /natt.

Det er fokus på kortvarige opphold inntil 5 sammenhengende overnattinger, og ytterligere ledige plasser tildeles ved loddtrekning. De papirløse gjestene får kun tilbud om enkeltnetter.

Hver overnattingsgjest får ved ankomst utdelt en pose med sengetøy og håndkle, en feltseng og det tilbys én dusj i løpet av de 5 overnattingene. Det gis ingen form for veiledning eller hjelp.

Dette gir gjestene et tydelig signal på hva tilbudet er, samtidig som egenandelen ivaretar den enkeltes verdighet og skaper en gjensidig forpliktelse mellom organisasjon og gjest. Gjestegruppen av fattige tilreisende er svært mangfoldig, og de som kommer til Oslo har i stor grad kjennskap til Røde Kors og har tillit til organisasjonen.

Vi ser at tilbudet har positive ringvirkninger i samfunnet, som kriminalitetsforebygging og reduisering av camping på offentlige plasser med tilhørende utfordringer.

3. OVERNATTINGSLOKALER

Misjonskirkens lokaler fungerer godt med 50 feltsenger i sovesal som gjør det relativt enkelt for nattevakten å holde oversikt over gjestene.

Lokalene benyttes til ulike aktiviteter på dag- og kveldstid, slik at sovesalen ryddes etter en fast avtale, samt ved ekstradager etter beskjed fra Misjonskirken. Feltsengene og sengetøyet oppbevares på et lagerrom når lokalene skal benyttes av andre.

Når det gjelder sanitærforholdene så har gjestene tilgang på toaletter og håndvask i tillegg til dusjvitalen én gang pr. 5 overnattinger på rad. Dessverre er det ikke kapasitet til hyppigere dusjvitaler med den enkelte gjest. Det er heller ikke tilbud om klesvask/klestørk, hvilket også er et stort behov både sommer og vinter.

Oslo kommune har pr. dags dato ikke respondert positivt på deres mulighet til å stille /hjelp til med å finne nye mer egnede lokaler for denne målgruppen.

Dagens drift ved Akuttovernattingen er dessverre ikke i posisjon for å kunne prioritere annerledes med tanke på behov for bedre og større sanitærforhold/-muligheter, behov for å varme seg og hvile på dagtid eller muligheten for å kunne tilberede/få servert gratis mat.

Akuttovernattingen har et godt forhold til sine naboer, og har som mål å foreta innsjekkinger så raskt som mulig for å unngå unødig støy under tiden det tar.

4. RESSURSER - MILJØARBEIDERE OG FRIVILLIGE

Grunnbemanningen består i dag av 8 deltidstillinger i turnus tilsvarende 4 årsverk.

2 miljøarbeidere hver natt (1 våken og 1 hvilende nattevakt) med ansvar for forberedelser, gjennomføring, samarbeid med evt. politi og andre etater ved behov, samt rapportering.

Tilbudet er helt avhengig av frivillig innsats for å kunne driftes og det er 5 frivillige på kveldsvakt og 2 frivillige på morgenvakt for å dekke ressursbehovet ved inn- og utsjekking.

Det kreves en stor, frivillig innsats for å drifte tilbudet. I 2016 sto de frivillige for tilsvarende 2 årverk som tilsvarer 2915 timer. fra en base på ca 3000 frivillige, hvorav 363 aktive frivillige.

Fordeling av ressurser:

Kveldsskift: 2 miljøarbeidere + 5 frivillige
Nattskift: 1 våken og 1 hvilende miljøarbeider
Morgenskift: 2 miljøarbeidere + 2 frivillige

5. DRIFT

Akuttovernattingen har et særegent Booking- og registreringssystem som fungerer godt. Det er tidsbesparende for registrering av gjestene ved innsjekking og gir enkel statistikk ut i fra det grunnlaget som er registrert inn i systemet.

Gjestene må fremvise ID og booker seg inn med noen enkle opplysninger ved hvert oppmøte, slik at vi sikrer at det er rett person som får de registrerte overnattingene.

Registreringen gir større forutsigbarhet for gjestene og minsker utfordringen knyttet til det å stå i kø og vente. De som har forhåndsregistrert 5 overnattinger på rad registreres og slippes inn i tidsrommet 22:00-22:15 og kl. 22:30 blir ledige plasser fordelt ved loddtrekning om det er flere gjester i kø enn ledige plasser. Gjестene mister retten til påfølgende dager i 5 dagersperioden dersom de ikke møter opp hver eneste kveld. Reglementet for overnattingsstedet blir opplest og informasjon om at konsekvensen av brudd på reglene kan føre til utestengelse fra stedet.

6. STATISTIKK - INNSJEKING

Statistikkene viser at behovet for akuttovernatting fremdeles er betydelig og sammenligner vi tallene de 2 siste år, så ser vi en ubetydelig nedgang fra fjoråret.

	2015	2016
Innsjekking/antall overnattinger	17 566	16 960

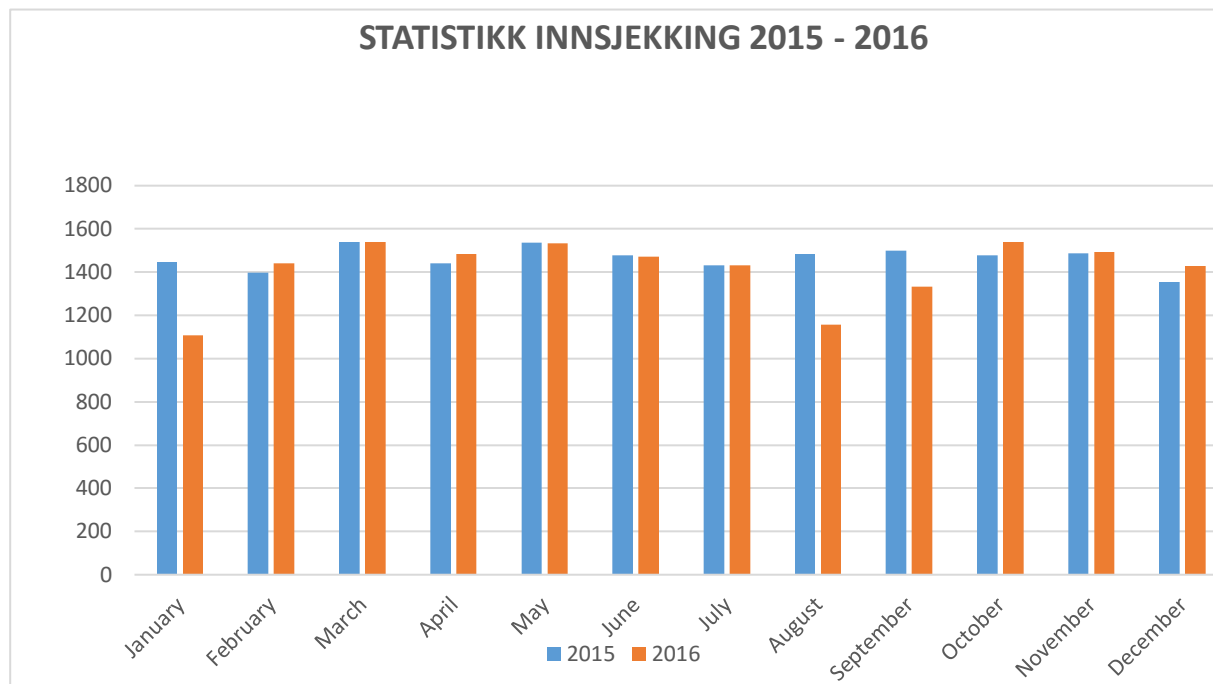
Det er liten tvil om at vinterdrift av akuttovernatting byr på flere utfordringer enn drift i sommerhalvåret. Mange er dårlig kledd og har dårlige sko, og helsetilstanden er generelt sett dårlig. Mange gjester går rundt og er våte og kalde og har ingen alternative overnattingsmuligheter.

For det andre så har vi registrert økt konfliktnivå i gruppen i vinterhalvåret, antagelig som følge av at desperasjonen for innendørs overnatting blant gjestene øker.

For det tredje har vi også registrert nye operative utfordringer som følge av vinterkulda. Det handler om at gjestene har behov for å tørke våte klær og å få igjen kroppsvarmen inne i lokalene, noe som utfordrer brannsikkerheten.

Sommeren 2016 varte til langt ut i september med varmt og godt vær, hvilket resulterte i at belegget var noe lavere i august og september dette året.

Diagrammet under viser at belegget stort sett er jevnt fordelt hele året med et noe større påtrykk i vinterhalvåret.

7. STATISTIKK - AVVISNING

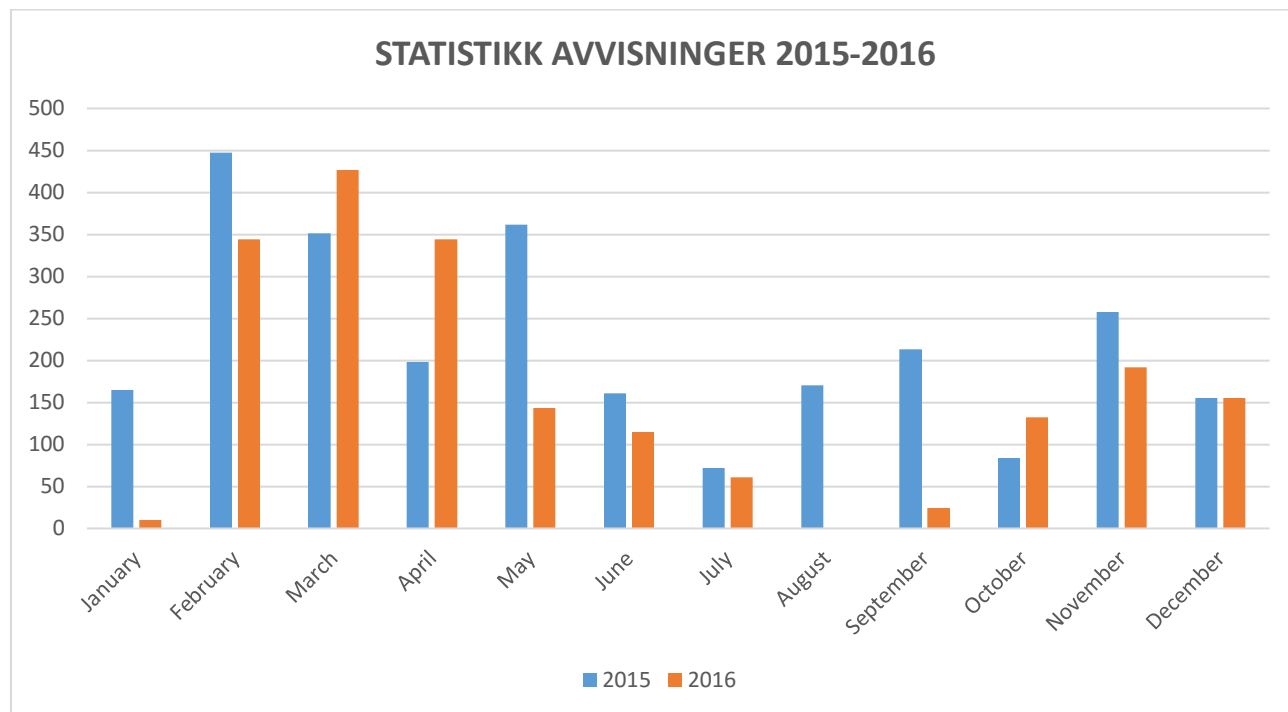
Statistikken for de 2 siste årene viser at det har vært en mindre reduksjon i antall avvisninger. Årsaken kan være færre situasjoner som gir avvisning en eller flere netter ved akuttovernattingen, samt at det har i større grad vært plass til alle som har ønsket å benytte seg av vårt tilbud.

	2015	2016
Avvisninger; Manglende ledig plass/ f.eks. karantene pga rusmisbruk	2 636	1 947

Diagrammet viser at avvisningene øker i vinterhalvåret, med unntak av de periodene hvor det normalt sett er færre fattige tilreisende i Oslo bl.a. etter/under høytiden i desember, da de reiser hjem til sine familier. Det synes i januar (etter julehøytiden) og i desember (under juleukene).

I sommermånedene er det færre avvisninger i perioden fra juli til september, på bakgrunn av at det var veldig bra vær langt utover høsten.

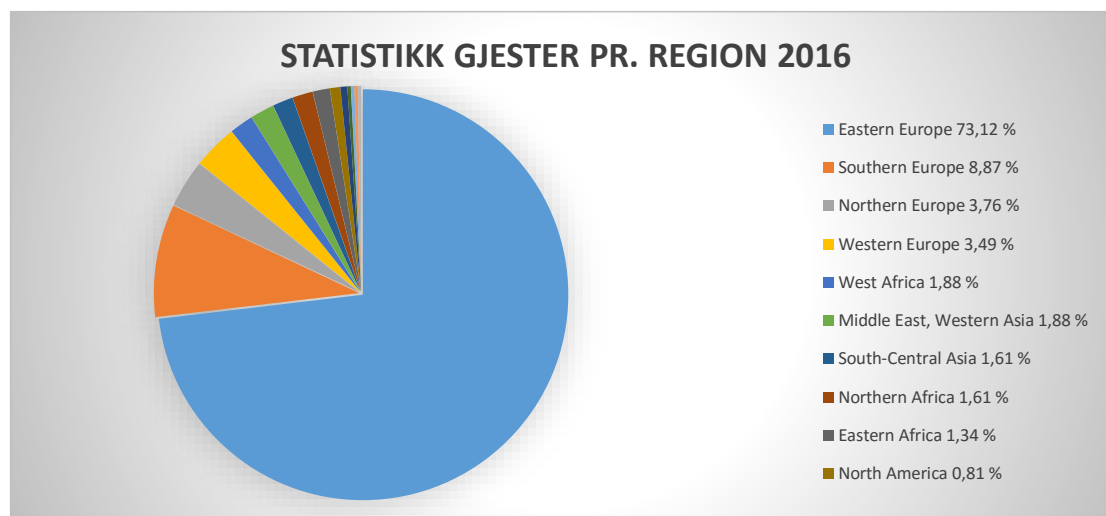
Det har ikke vært særlig kaldt i vintermånedene oktober – desember, slik at behovet for innendørs overnatting ikke synes å være prekær, som igjen gir relativt få avvisninger. I tillegg har våre gjester erfart at konsekvensen av brudd på reglene fører til utestengelse fra stedet.

8. MÅLGRUPPE/GEOGRAFISK OMRÅDE

Det er et mangfold av mennesker som benytter Akuttovernattingen, deriblant også papirløse migranter.

Diagrammet nedenfor viser at majoriteten av gjestene kommer fra Øst-Europa med størst antall fra Romania, deretter en større del fra Sør-Europa, mens den resterende delen i stor grad er fordelt på resten av verden. Det ser ikke ut til å være store endringer i dette bildet fra 2015 til 2016, men antallet gjester ser ut til å være redusert.

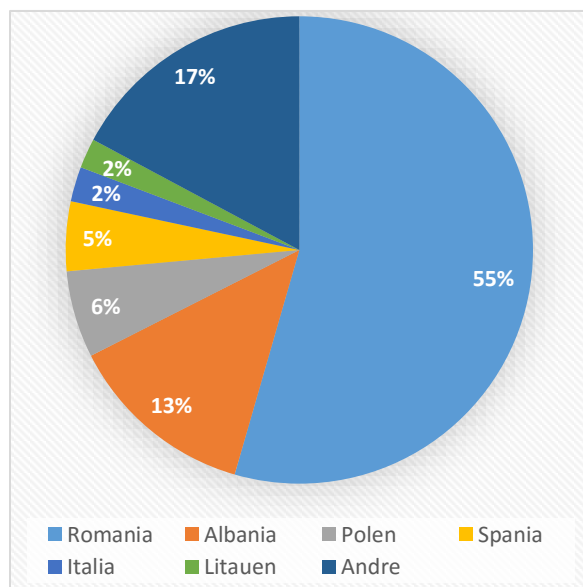
9. STATISTIKK GJESTER PR. LAND 2015-2016

Fordelingen pr. land i henhold til mottatte opplysninger ved registrering.

Prosentfordelingen er beregnet ut i fra totalt antall gjester de respektive år. Dette betyr at %-tallene ikke kan sammenlignes på bakgrunn av at totalt antall gjester er ulik i de to respektive årene.

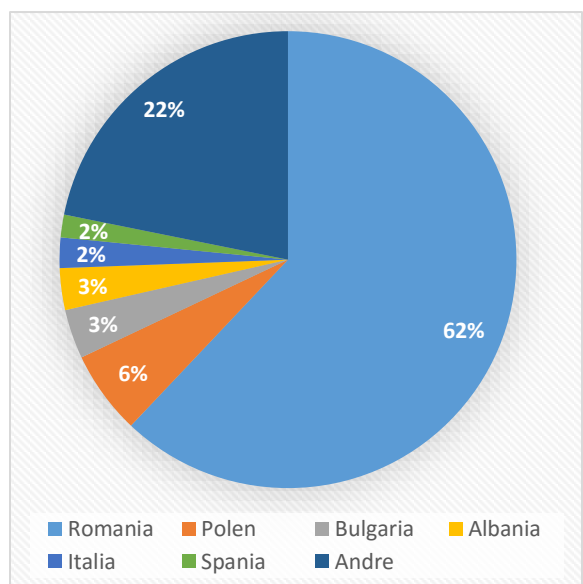
Diagrammene presenterer de 6 landene med størst prosentandel besøkende gjester, samt «Andre» bestående av de mange land med besøkende gjester under 1%. Oversikten til høyre for de respektive diagrammene viser fordelingen i «Andre» pr. region/stater.

STATISTIKK GJESTER PR. LAND 2015

"ANDRE" FORDELT PÅ REGION/STATER		%
Øst Europa;	Bulgaria, Kroatia, Latvia, Moldova, Serbia, Tsjekia, Ukraina, Ungarn	3,44
Nord Afrika;	Algerie, Egypt, Eritrea, Liberia, Marokko, Tunisia	3,44
Vest Europa;	Frankrike, Nederland, Storbritannia, Tyskland, Østerrike	2,41
Vest Afrika;	Ghana, Guinea, Kapp Verde, Nigeria, Senegal, Sierra Leone	2,23
Afrika, Midtøsten;	Palestina, Syria	1,89
Sør Europa;	Hellas, Makedonia, Portugal	1,55
Øst Afrika;	Somalia, Sudan	0,34
Nord Europa;	Estland	0,17
Sentral Afrika;	Kongo, Tsjad	0,17
Vest Asia, Midtøsten;	Mongolia	0,34
Sør Sentrale Asia;	Bangladesh, Nepal	0,34
Nord Amerika;	Grenada	0,17
Sentral Amerika;	USA	0,52
Sør Amerika;	Brasil	0,17

STATISTIKK GJESTER PR. LAND 2016

"ANDRE" FORDELT PÅ REGION/STATER		%
Vest Europa;	Belgia, England, Frankrike, Irland, Nederland, Østerrike	4,59
Øst Europa;	Kroatia, Latvia, Serbia, Slovakia, Tsjekia, Ukraina, Ungarn	3,24
Nord Afrika;	Algerie, Egypt, Eritrea, Etiopia, Marokko, Tunisia	2,97
Vest Afrika;	Elfenbenskysten, Gambia, Guinea, Nigeria	1,89
Sør Europa;	Bosnia-Hercegovina, Hellas, Portugal	1,62
Nord Europa;	Estland, Litauen	1,61
Afrika, Midtøsten;	Palestina, Syria	1,34
Vest Asia, Midtøsten;	Iran, Irak	1,08
Sør Sentrale Asia;	Afganistan, Pakistan, Sri Lanka	1,08
Sentrale Afrika;	Kongo, Tsjad	0,54
Sentrale Amerika;	USA	0,54
Øst Afrika;	Somalia, Sudan	0,27
Nord Amerika;	Den Dominikanske republikk, Mexico	0,54
Sør Vest Amerika;	Honduras	0,27
Sør Amerika;	Peru	0,27

10. SATSINGSOMRÅDE 2017

Akuttovernattingen vil i 2017 bl.a. videreføre påstartet arbeid med ordningen for å få flere frivillige gruppeledere og faste frivillige. For Røde Kors har frivillighet vært en viktig bærebjelke ved aktiviteten.

Når frivillige er godt kjent med Akuttovernattingen, vil de med sin innsats gi trygghet, trivsel og sikkerhet på akuttovernattingen, som igjen er avgjørende for god gjennomføring av tilbudets daglige drift.

11. FINANSIERING

Tilbudet driftes idag med årlige søkte midler fra Justis- og beredskapsdepartementet, samt egne midler fra Norges Røde Kors og Oslo Røde Kors.

Oslo Røde Kors har anmodet Oslo kommunen om å bistå med å identifisere egnede lokaler eventuelt støtte med midler uten at dette er blitt imøtekommet.

Akuttovernattingens årsregnskap 2016 vedlegges.

12. EVALUERING

Det er tydelig at det er en mangfoldig gruppe mennesker som har behov for akuttovernatting i Oslo og at deres behov er sammensatte. Vi har lært at dette ikke kun handler om sesongrelatert migrasjon, og at mange som kommer er arbeidssøkende.

Det er viktig at myndighetene i samråd med de humanitære organisasjonene legger til rette for langsiktig planlegging og økonomisk støtte til å gjøre en innsats for noen av de svakeste i samfunnet.

13. KONTAKTPERSON

Rafael Vo

Leder

Tel: +4721024067

Cellphone: +47 951 22 109

Email: rafael.vo@redcross.no